

Pomoc pro lidi se sexuální odchylkou

TEXT: Pavel Baroch FOTO: Bontonfilm

Odstartovala osvětová kampaň, která má pomoci parafilikům – lidem s odlišnou sexuální preferencí, jako je například pedoflie nebo exhibicionismus. Zatímco většina programů zaměřených na prevenci sexuálního násilí míří na péči o oběti nebo restrikcí osob, jež se takových deliktů dopustily, projekt Parafilik je unikátní tím, že se zaměřuje na pomoc ještě předtím, než k případnému činu dojde.

Cílem kampaně je rozšířit povědomí o parafilicích a současně jim nabídnout odbornou pomoc, aby se s tímto sexuálním zaměřením naučili žít, aniž by se dopouštěli porušení zákona.

Slovem parafilik se označují lidé, kteří mají silné preference pro neobvyklé sexuální objekty. Například při pedofilii je to zaměření na osoby v prepubertálním období, při hebe/efebofilii na osoby v pubertálním období. Anebo jde o neobvyklé sexuální aktivity, jež často zahrnují nějakou formu nesouhlasu ze strany sexuálního objektu či přímo násilí při sexu – například sexuální sadismus či exhibicionismus. „Příčiny a mechanismy vzniku parafilii nejsou dosud přesně známy, odborníci se však shodují na tom, že s dispozicí k parafilii se daný člověk již narodí,“ vysvětluje Martin Hollý, ředitel Psychiatrické nemocnice Bohnice a metodik projektu Parafilik.

Většina nic nespáchá

Pedofilie se v Česku vyskytuje přibližně u 0,3 procenta populace, hebe/efebolie u 1,6 procenta, sexuální sadismus u 1,9 procenta, patologická sexuální agrese u 1 procenta populace a preference znehybnění partnera u 3,6 procenta. Mezi parafiliky převažují muži, ale parafilie se mohou vyskytovat i u žen. Odborníkům se svěří jen velmi malá část těchto osob. Podle výzkumů drtivá většina osob s parafilii sama ze své iniciativy nikdy nenavštívila odborníka. Velká část z nich se přitom nikdy nedopustí delikventního jednání. Přitom významná část společnosti je přesvědčená o tom, že každý pedofil automaticky zneužívá malé děti.

„Tak to samozřejmě není. Většina těchto lidí nikdy žádné dítě nezneužije. Většinu sexuálních deliktů na dětech nespáchají pedofilové, ale lidé, kteří je zneužijí z jiných důvodů – například tak činí pod vlivem omamné látky nebo jsou dlouhodobě sexuálně frustrováni a dítě použijí jako bezbranný náhradní objekt,“ řekla před časem v rozhovoru pro časopis Interview Kateřina Klapilová, vedoucí Laboratoře evoluční sexuologie a psychopatologie v Národním ústavu duševního zdraví.

Sami se sebou

Parafilici se obvykle snaží se svou sexualitou vyrovnávat sami, ale často jim

působí výrazné potíže. Trápí je sociální izolace, silná stigmatizace ze strany společnosti i blízkých osob, mají problémy v partnerském a rodinném životě, depresivní a úzkostné symptomy, objevují se u nich i suicidální tendence. Problematiké může být samozřejmě také samotné zvládnání sexuálních tužeb souvisejících s parafilii, aby se nedostali do konfliktu se zákonem.

Pěči odborníků by uvítali, ale nevidí pro sebe v současném systému prostor. Do péče zdravotnického systému se dostávají zejména ti parafilici, kteří svou sexualitu neovládají a spáchají sexuální delikt.

„V Národním ústavu duševního zdraví se výzkumem parafilii dlouhodobě zabýváme. Když jsme v rámci jednoho výzkumu pracovali s pacienty, kteří už spáchali nějaký sexuální trestný čin, začali se nám hlásit další lidé s parafilii. Takoví, kteří u odborníka nikdy nebyli – i proto, že se nikdy ničeho nedopustili. Dokonce postupem času začali v našich výzkumech převažovat. Jelikož k nám mohli přijít anonymně, často jsme byli první, komu se svěřili. Vlastně ani pořádně nevěděli, kam se svým problémem mají jít. Ukázalo se, že pro ně není běžně dostupná adekvátní pomoc, protože současný systém je nastaven především na pomoc sexuálním delikventům,“ řekla Kateřina Klapilová. „Musíme si uvědomit, že parafilik má velmi těžký osud, život mu rozdal hodně špatné karty. Ten, kdo se s tím nakonec dokáže vyrovnat, zaslouží uznání.“

Dokument *V síti*

O společenské potřebě obdobného projektu svědčí rovněž obrovský zájem o dokument *V síti*, který se částí této problematiky také zabývá. „Uvedení tohoto dokumentu výrazně pomohlo tématu parafilii zarezonovat v mediálním prostoru a logicky došlo také ke spolupráci s tvůrci tohoto dokumentu, kdy odborníci z Národního ústavu duševního zdraví jeho vznik přímo konzultovali a nyní figuruje odkaz na web projektu Parafilik mezi kontakty na odborníky, které jsou na oficiálním webu filmu uveřejněny. Projekt Parafilik tak ještě rozšířil svou působnost, neboť většina takzvaných predátorů parafilních není,“ konstatovala Klapilová.

Odborníci na kampaň připravili tři filmové spoty, které na téma odlišných

sexuálních preferencí upozorňují a odkazují na možnost pomoci. Na přípravě projektu Parafilik a jeho kampaně se podílely mnohé osobnosti české sexuologie a psychiatrie včetně několika institucí a ministerstev. Kampaň má základní heslo „Nemůžete za své pocity, můžete za své činy“.

„Od loňského prosince nabízí projekt Parafilik vedle on-line poradny také telefonickou a on-line krizovou intervenci a dlouhodobou kontaktní terapii pro parafiliky a osoby jim blízké. Terapeuti projektu prošli zahraničními výcviky a vytvořili podle nich postup vhodný pro práci v České republice. Všechny služby projektu jsou v tuto chvíli nabízeny bezplatně a anonymně. Podrobné informace zjistíte na www.parafilik.cz,“ říká Martin Hollý, metodik projektu Parafilik.

Zahraněční zkušenosti

Kampaň vychází ze zahraničních zkušeností s obdobnou problematikou – především z Německa, kde následně zaznamenali značný nárůst počtu parafiliků, kteří se přihlásili terapeutům. „Za každou diagnózu musíme vidět člověka. Samozřejmě záleží na tom, jak s tím daná osoba chce pracovat. Ale je velká odpovědnost státu nabídnout jim řešení. Pokud s tím někdo chce něco dělat, musí mít také možnosti s tím pracovat. Je to tedy i odpovědnost systému péče o duševní zdraví,“ upozorňuje Hollý.

„Pro mě je vždy důležité to, když se individuální příběh podaří odklonit od předpokládaného konce, tedy od velkého průšvihy, od toho, že se někomu ublíží. Myslím, že to je z každého terapeutického programu to nejdůležitější. Další rovinnou je samozřejmě pomoc lidem s parafilii se se svojí preferencí vyrovnat,“ konstatuje Hollý, podle něhož je například důležité, aby se parafilik vyhýbal rizikovým situacím.

„Často to bývá spojeno s alkoholem nebo drogami, které uvolňují zábrany. Střízliví by na led nikdy nevstoupili. Musím se učit zvládat stresové situace o samotě. Protože když jsem ve velkém napětí a mám sexuální poruchu, mám tendenci si toto napětí uvolnit právě přes sexuální uspokojení. Musím také stále vědět, co je povolené a co už nikoli, neposouvat si hranice, neříkat si například, že násilí bylo vždycky součástí naší civilizace,“ dodal Hollý. ■